

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

*До 75-річчя
доктора філологічних наук,
професора К. Ф. Шульжука*

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

**Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)**

Випуск 6

Рівне – 2015

УДК: 81.161.2
ББК: 81.2 Укр.
Л 59

*Затверджено до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 27 березня 2015 року)*

Рецензенти:

Мойсієнко В. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови (Житомирський державний університет імені Івана Франка);

Лещенко Г. П., кандидат педагогічних наук, професор кафедри української мови та методик викладання (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука).

Редакційна колегія:

Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – головний редактор;

Гаврилюк Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Щербачук Н. П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор кафедри славістики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри порівняльного і загального мовознавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Хом'як І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Богдан С. К., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кірілкова Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Кузьмич О. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Мединська Н. М., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та методик викладання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Степанова О. І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шкарбан Т. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шульжук Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету;

Адах Н. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ричагівська Ю. Є., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Максимчук В. В., кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Семенюк О. В., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ліпкевич О. Б., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету.

Л 59 **Лінгвістичні студії молодих дослідників:** Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво- й ідіостилюстики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

ISBN 978-966-2254-33-4

© Автори статей, 2015

Кирильчук Юлія

(Науковий керівник – Кірілкова Н. В., кандидат філологічних наук, доцент)

НАЗВИ ВЕЛИКОДНЬОЇ ВИПІЧКИ У ГОВІРКАХ СІЛ ВЕЛИКА КЛЕЦЬКА, ГОЛИЧІВКА, ГВІЗДІВ КОРЕЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглянута тематична група лексики «великодня випічка» у зв'язку з її культурною мотивацією. Представлені назви, що збереглися у середньополіських говірках Рівненщини, зіставлений реалемний, акціональний і вербальний вияви обряду, здійснена спроба знайти механізми семантичних переносів у середині одного культурного коду, суміщення функцій різних символів.

Ключові слова: середньополіські говірки, назви великодньої випічки, вербальний компонент обряду.

Some findings about nominations of the Easter paskha in Middle Polesia dialects are presented here. The study defines registered lexemes, lexical and semantic parallels. The comparison of the primary rite tradition with the secondary rite tradition allows to reveal the mechanisms of the newly developed culture.

Keywords: serednopoliski dialect, the names of Easter baking, verbal component ceremony.

Вивчення лексики говірок залишається актуальним, оскільки елементи традиційної народної культури зазнають змін у часі, що знаходить відображення в номінації, семантичній наповненості лексичної одиниці, способах її актуалізації в культурних текстах. Обрядовий текст надзвичайно складний. Він охоплює не тільки мовні одиниці: у створенні інформації беруть участь і немовні засоби, зокрема дія, предмет, учасник дії, час дії, місце дії, правила проведення тощо. Важливо й те, що структура обрядів, історія виникнення, розвиток кожного обряду в різних регіонах має свої особливості. Усе це спонукає мовознавців вивчати не лише мовне оформлення обряду, а й усі згадані компоненти обрядового тексту.

Мета розвідки – зібрати й дослідити номінації на позначення великодньої випічки та пов'язаних із нею обрядодій у говірках сіл Велика Клецька, Голичівка та Гвіздів Корецького району Рівненської області. За даними дослідження Івана Матвіяса «Суміжні говори трьох українських нарчч» [7] у середньополіському і східнополіському говорах північного нарччя є говірки, які мають окремі риси волинського говору. Вони сягають до лінії між містами: Костопіль – Городниця – Малин – Димер – Козелець – на північ від Ніжина – Кролевця – Глухова. Отже, досліджувані говірки належать до перехідних.

Головними **завданнями** є: схарактеризувати лексику традиційної народної культури, подати загальні відомості про досліджувані говірки, виявити міфологічну язичницьку та християнську символіку паски, спостерегти динаміку в системі номінацій великодньої випічки, описати обрядові дії з ритуальним хлібом. Наукова новизна роботи полягає в тому, що спеціальних досліджень, присвячених вивченню лексем великодньої випічки середньополіських говірок немає.

Матеріалом для дослідження стали польові засади власних текстів та відповіді інформаторів на укладений питальник із с. Велика Клецька, Голичівка, Гвіздів Корецького району на Рівненщині. Під час запису текстів виникало багато проблем, серед яких віднайти психологічний контакт з мовцями – найлегша, але записати матеріал виявилось складно. Часто інформатор намагається прикрасити свою розповідь нецікавими подіями зі свого минулого. Пригадати колишні назви великодньої випічки їм було непросто. У таких випадках виникав ризик утратити цінні слова, замінивши їх сучасною лексикою, яка була засвоєна через теле- та радіопередачі. Перед інтерв'ю ми просили інформаторів робити акцент на тому, як називають або називали великодню випічку саме в їхньому селі, як випікали обрядовий хліб, які звичаї та обряди виконують на Великдень.

Для того, щоб реалізувати поставлені завдання, ми користувалися дослідженнями про хліб та паску таких науковців, як: Лідії Артюх [1], Галини Лозко [6]. Важливою є праця Степана Килимника «Український рік у народних звичаях та обрядах в історичному освітленні» [5], у якій етнограф зафіксував давні назви обрядової випічки, формули, побажання та прохання, промовки, що існували при випіканні обрядового хліба в культурі українців ще на початку ХХ століття.

Цей шар лексики є досить рухливим, особливо щодо семантичного наповнення лексичної одиниці, оскільки процес приготування паски напряму залежить від статків, особистих смакових вподобань, бажання / небажання зберігати стародавні звичаї, удосконалювати рецептуру, що дісталася в спадок. Наведемо уривок із тексту: ...то'ді' 'масла не було п'іс'л'а в'ій'ни // шо во'на 'мала 'к'ідат' // 'пару 'ложичок с'мал'ц'у, о'л'і'її' 'л'ала // і 'їайц'а 'мама 'била, 'цукру 'мало 'сипала,

бо то'д'і 'цукру було 'обмал' / бо ми ко'лис' ну'ли кам'пот // 'б'іли бура'к'і 'мама ва'рила та 'сушку 'к'ідала, / дий та'к'ій кам'пот ну'ли // – розповіла Опанасюк Марія Трохимівна, жителька села Гвіздів.

Традиційна паска та її назви навіть у суміжних говірках представлені рядом лексичних відповідників. Ми виявили, що в досліджуваних населених пунктах, називаючи паску, враховують:

- 1) спосіб виготовлення, інгредієнти: із пшеничного борошна та великою кількістю яєць; із пшеничного борошна, проте з незначною кількістю яєць, із житнього борошна, із сиру;
- 2) призначення: для освячення у церкві та подальшого споживання родиною, для вживання на кладовищі у навський Великдень або провідну неділю, у якості святкового або додаткового хліба чи печива, яке за бажанням освячували або ні;
- 3) використання спеціальних форм для випічки – ринок, каструль тощо або без них;
- 4) спосіб оздоблення: збитим білком та пофарбованим у різні кольори пшоном тощо.

У селах Корецького району, як і по всій Україні, паска наділена ритуальним значенням – це основний атрибут і символ Великодня, ним пригощають родину. Ми зафіксували такі назви обрядової випічки: *вели'кодній коро'вай*, *вели'кодній п'лячок*, *'кухлики*, *сторчо'ві пиро'ги*, *'баба*, *'бабка* тощо. Великодній хліб символізує пробудження природи, магічно сприяє плодючості полів і людей. Етнографи засвідчують, що задовго до прийняття християнства паску споживали разом із обрядовими яйцями – крашанками, які є символом життя.

Найпоширенішою для номінації великоднього хліба у досліджуваних говірках є лексеми *'баба*, *'бабка*. Наприклад, жителі села Велика Клецька так називають *'паску* певної форми: *'бабку вип'і'кайт'* у *'форм'* а'бо *'рин'ц'і'* / а *'паску* на *б'л'ас'і*, во'на *'мала'* форму *пал'а'ниці'і'* // – так говорить про бабку жителька села Велика Клецька Соловей Ольга Петрівна.

На Великдень мешканці сіл виконують різні обрядодії. Перш за все, перед випеченням паски, господині намагаються, щоб в хаті було чисто. Вона боїться зайвий раз поворухнутися, щоб паска не сіла. Пасок випікають декілька різних за формою для кожного члена родини. Прикрашають їх збитим білком або пофарбованим у різні кольори пшоном. Святять паску в церкві зі сходом сонця. Після освячення люди чимдуж поспішають додому, щоб сісти за святковий стіл. Після трапези наїдки залишають до ранку для того, щоб душі померлих родичів також могли поживитися свяченим. Залишки їжі споживає й худоба, «щоб велика росла». Посвячені шкаралупи від яєць закопують в озимину для доброго урожаю.

Наші пошуки підтвердили, що лексико-семантичний фонд поліських і карпатських діалектів певною мірою перетинаються. Це пов'язано з тим, що ці діалекти є старожитніми, архаїчними. Нам пощастило засвідчити явища архаїчної культури на досліджуваній території, на якій донедавна були поширені поліські говірки. Як і в карпатських говорах у нашій місцевості розрізняють паску жовту, білу та чорну. Так, у селі Голичівка люди пам'ятають, як у давнину пекли три види пасок. Чорна – повсякденний хліб, біла призначена для освячення в церкві на Провідну неділю, а жовту святчили і вживали під час великодніх свят. Подібну згадку про різновиди баб і пасок на початку ХХ століття знаходимо в С. І. Килимника: *баби жовті* – це сонцю, *білі паски* – це покійникам, а *чорні* – господарям [5, с. 44].

Протиставними мовні одиниці є за основними інгредієнтами позначуваних реалій, назви вмотивовані кольором вибору: *паска жовта*, *біла*, *чорна*, *сирна* (в інших говірках є протиставлення *сирна* – *хлібна*); формою (*сторчові пироги*, *кухлики*, *плячок* та, ймовірно, сьогодні також *баба*).

Отже, у середньополіських говірках на прикладі номінацій великодньої випічки ми виявили рудименти язичницької культури. Подібні спостереження мають важливе значення для вивчення історії мови, закономірностей розвитку діалектів.

Література:

1. Артюх Л.Ф. Українська народна кулінарія: Історико-етнографічне дослідження / Л.Ф. Артюх. – К, 1997.
2. Гринченко Б.Д. Словарь украинского языка. Т. 1–4 / Б.Д. Гринченко. – К, 1958–1959.
3. Етимологічний словник української мови. В 7 т. Т. 1. / Укл.: Р.В. Болдирев та ін. – К., 1982.
4. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу / Іларіон Митрополит. – К, 1991.
5. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. У 3 кн., 6 т. [факс. вид.] / С. Килимник. – К, 1994.

6. Лозко Г.С. Українське народознавство / Г.С. Лозко. – Тернопіль, 2011.
7. Матвіяс І.Г. Суміжні говори трьох українських наріч // Структурні рівні українських говорів / І.Г. Матвіяс. – К, 1994.
8. Скуратівський В. Місяцелік. Український народний календар / В. Скуратівський. – К, 1993.
9. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / Укл. О.І. Скопенко, Т.В. Цимбалюк. – К, 2006.
10. Трегубова Е.Н. Обрядовая лексика украиноязычных говорів западной части Кубани в этнолингвистическом аспекте // Науковий вісник Кіровоградського державного педагогічного університету. Вип. 6. / Е.Н. Трегубова. – Кіровоград, 2011.
11. Українська етнологія: Навч. посібник / За ред. В. Борисенко. – К, 2007.

ЗМІСТ

Вокальчук Галина

«...МОЄ СЛОВО ТИХО-СУМНЕ, БОГОБОЯЗЛИВЕ, ЗГАДАЄТЬСЯ...»

(ПРО ЛІНГВОШЕВЧЕНКОЗНАВЧИЙ ПРОЕКТ НАУКОВЦІВ РІВНОГО І ЖИТОМИРА)3

РОЗДІЛ I

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Архангельська Алла

ДЕЩИЦЯ ПРО СВИНЮ І СВИНСТВО У ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ6

Капріян Зоряна

ФУНКЦІЇ СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ У РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «НАВІЖЕНІ В МЕКСИЦІ»10

Ляшевич Ірина

ОСНОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВВІЧЛИВОСТІ

(НА МАТЕРІАЛІ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ).....12

Петрович Олена

СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГІЧНА І СЛОВОТВІРНО-МОТИВАЦІЙНА СПЕЦИФІКА

УКРАЇНСЬКОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ15

Ханас Іванна

ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕМАНТИЧНИХ СИНОНІМІВ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА.....18

РОЗДІЛ II

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА НЕОЛОГІЯ

Вокальчук Євген, Брикса Анастасія

ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ ДІЕСЛІВНОЇ НОМІНАЦІЇ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ21

Гайдук Оксана

ТЕКСТОТВІРНІ ФУНКЦІЇ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ

(НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЇ В. ПОЛІЩУКА)24

Жук Іванна

НОВОТВОРИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТЕМАТИКИ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА «БІЛЬ»27

Максимчук Віталій

СЛОВОТВОРЧИСТЬ ПОЕТІВ РІВНЕНЩИНИ В КОНТЕКСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ

НОМІНАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ: ЧАСТОТНИЙ АНАЛІЗ30

Максимчук Галина

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ ПРЕДИКАТИВИ В ЛЕКСИКОНІ ІГОРЯ ПАВЛЮКА35

Маркевич Леся

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ НОМІНАЦІЇ

В ПОЕЗІЇ ДМИТРА БІЛОУСА38

Метелюк Ірина

АВТОРСЬКІ ЕМОТИВИ З СЕМАНТИКОЮ ПОЗИТИВНОГО РЕАГУВАННЯ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ41

Радько Оксана

ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ ПРИКМЕТНИКІВ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ–ХХІ СТОРІЧЧЯ45

Семенюк (Кирилюк) Ольга

ФОЛЬКЛОРНЕ ПОХОДЖЕННЯ СКЛАДЕНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

ХХ СТОРІЧЧЯ.....50

Трофимюк Єлизавета

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ НОВОТВОРИ В ПОЕЗІЇ ОЛЬГИ СЛОНЬОВСЬКОЇ54

Усач Марія ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ НОМІНАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕРОТИЧНІЙ ПОЕЗІЇ.....	56
Хоменко Анна АВТОРСЬКІ НОМІНАЦІЇ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ	58

РОЗДІЛ ІІІ ФРАЗЕОЛОГІЯ

Дячук Іванна ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА СТОРІНКАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ	61
Преварська Олена ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЛОКАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	63
Стафійчук Ірина СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ БАГАТОЗНАЧНОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛЬОРОВИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ	66
Юшкевич Лідія ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ЗООСЕМІЗМІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68

РОЗДІЛ ІV МОРФОЛОГІЯ. СИНТАКСИС

Барановська Ірина СТАТУС ТА ФУНКЦІЇ ОДНОСКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ О.КОБИЛЯНСЬКОЇ)	72
Дисюк Олександра СИСТЕМА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ДАРИ КОРНІЙ).....	75
Корнійчук Наталія СТРУКТУРА ТА КАТЕГОРІЙНА СЕМАНТИКА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА «ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»).....	77
Кунцевич Наталія СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДМЕТА У ТВОРАХ ГРУПИ «БУ-БА-БУ».....	81
Марчук Наталія ВАЛЕНТНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛІВ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ УЛАСА САМЧУКА)	84
Михайлова Анастасія КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ БУДОВИ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МАКСА КІДРУКА)	87
Нестерук Юлія ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ІМПЕРАТИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ В. ВИННИЧЕНКА)	90
Нижник Олеся КАУЗАЛЬНІ ВІДНОШЕННЯ У СКЛАДНОМУ РЕЧЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»)	92
Подерня Ірина СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ПРОСТИХ УСКЛАДНЕНИХ РЕЧЕНЬ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ	95
Поліщук Наталія ВІДОКРЕМЛЕНІ ОБСТАВИНИ У СТРУКТУРІ ПРОСТОГО НЕЕЛЕМЕНТАРНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ВАЛЕР'ЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО).....	97
Светлична Ольга МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНІ ГРАМЕМИ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	99

Смаглик Іванна ПОРЯДОК РОЗМІЩЕННЯ ЧАСТИН І КОМПОНЕНТІВ У КОНСТРУКЦІЯХ ІЗ ОДНОРІДНОЮ СУПІДРЯДНІСТЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ШІСТДЕСЯТНИКІВ)	103
Товтин Галина ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ	105
Якимович Ірина ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДМЕТА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «КНЯЗЬ ІГОР»)	107

РОЗДІЛ V ДІАЛЕКТОЛОГІЯ. ОНОМАСТИКА

Кирильчук Юлія НАЗВИ ВЕЛИКОДНЬОЇ ВИПІЧКИ У ГОВІРКАХ СІЛ ВЕЛИКА КЛЕЦЬКА, ГОЛИЧІВКА, ГВІЗДІВ КОРЕЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112
Петраковська Настасія НАЗВИ ОСІБ-УЧАСНИКІВ ВЕСІЛЛЯ У СЕЛІ ДЕРМАНЬ ЗДОЛБУНІВСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	115

РОЗДІЛ VI ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Діжурко Катерина СТАНОВЛЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТА ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЙ	118
--	-----

РОЗДІЛ VII ХРОНІКА

Merzová Radana INOVACE ZÁKLADNÍCH STUDIJNÍCH PŘEDMĚTŮ UKRAJINSKÉ FILOLOGIE: NA CESTĚ KE SPOJENÉ EVROPĚ	121
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	123
------------------------------------	-----

TABLE OF CONTENTS

Vokalchuk Galina «... WHAT I SAID SOFTLY, SADLY, GOD-FEARING, WILL REMEMBER ...» (ABOUT SHEVCHENKOZNAVCHYY LINGUA PROJECT FROM RIVNE AND ZHYTOMYR)	3
--	---

SECTION I LEXICOLOGY. TERMINOLOGY

Alla Arkhangelska ABOUT FRACTION PIGS AND DISGUSTING IN LINGUAKULTURAL CONTEXT	6
Zoryana Kapriyan FUNCTIONS OF SLANG IN THE MAX KIDRUK'S NOVEL "MADMAN IN MEXICO»	10
Irina Lyashevych MAIN COMMUNICATIVE AND STYLISTIC MEANS OF EXPRESSION OF COURTESY (BASED ON EPISTOLARY)	12
Helen Petrovych STRUCTURAL – TYPOLOGICAL AND WORD FORMING - MOTIVATIONAL UKRAINIAN SPECIFIC OF BIOLOGICAL TERMINOLOGY	15
Joanna Hanas FUNCTIONING SEMANTICALLY SYNONYMS IN The CREATIVE WORKS OF VASYL SYMONENKO	18

SECTION II INDIVIDUAL AUTHOR NEOLOGY

Eugene Vokalchuk, Anastasia Brix INDIVIDUAL AUTHOR FEATURES AND VERBAL NOMINATIONS IN UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	21
Oksana Hayduk TEXT GENERATING FUNCTION IN LEXICAL NEW NEOPLASMS (BASED ON POETRY V. Polishchuk)	24
Joanna Zhuck NEOPLASMS OF CHERNOBYL'S THEME: LEXICAL-semantic group «PAIN»	27
Vitaly Maksimchuk CREATION OF WORDS OF POETS RIVNE REGION IN THE NOMINATIONS INDIVIDUAL AUTHOR UKRAINIAN POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY: FREQUENCY ANALYSIS	30
Galina Maxymchuk INDIVIDUAL AUTHOR PREDICATE IN THE IGOR PAVLYUK'S LEXICON	35
Lesa Markevitch GENERAL DESCRIPTION OF INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN THE DMYTRO BILOUSE'S POETRY	38
Irina Metelyuk AUTHOR'S EMOTYVY WITH THE SEMANTICS POSITIVE RESPONSE IN UKRAINIAN POETRY XX CENTURY	41
Oksana Redko THE LINGUISTIC NATURE OF INDIVIDUAL AUTHOR ADJECTIVES IN UKRAINIAN POETRY XX-XXI CENTURY	45
Olga Semeniuk (Kyrylyuk) FOLKLORE ORIGIN FOLDED ITEMS UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	50
Elizabeth Trofymyuk INDIVIDUAL AUTHOR NEOPLASM IN THE OLHA SLONOV'SKA'S POETRY	54

Maria Usach PRODUCTIVE WAYS OF CREATION IN INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN UKRAINIAN EROTIC POETRY	56
--	----

Anna Khomenko AUTHOR'S NOMINATIONS OF SPACE OBJECTS IN THE POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY	58
--	----

SECTION III PHRASEOLOGY

Joanna Dyachuk PHRAZEOLOGICAL FUNCTIONS ON PAGES OF MODERN UKRAINIAN NEWSPAPERS	61
---	----

Helen Prevarska FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH LOCATIVE COMPONENTS IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	63
---	----

Irina Stafyichuk WAYS OF EXPRESSING AMBIGUITY PHRASEOLOGISMS OF COLORED COMPONENTS IN UKRAINIAN AND GERMAN LANGUAGES	66
---	----

Lydia Legka FEATURES OF PHRASEOLOGICAL FUNCTONS WITH ELEMENTS ZOOSEMIZMIV IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	68
---	----

SECTION IV MORPHOLOGY. SYNOPSIS

Irina Baranovska STATUS AND FUNCTIONS member sentences (BASED ON O.Kobylianska'S MATERIAL)	72
--	----

Alexandra Dysyuk a secondary SYSTEM of the sentence (BASED ON DARY KornY'S MATERIAL).....	75
---	----

Natalia Korniiichuk STRUCTURE AND SEMANTICS categorical minor parts of the sentence (based on the Vasyly Shkliar'S NOVEL "ZALYSHENETS. Black CROW")	77
--	----

Natalia Kuntsevych Specifics of the subject in the works group "Bu-Ba-Bu"	81
---	----

Natalia Marchuk verbs VALENCE DESCRIPTION (BASED ON Ulas Samchuk'S MATERIAL)	84
--	----

Anastasia Mikhailova COMPONENT ANALYSIS OF STRUCTURE IN simple sentences (BASED ON MAX KIDRUK'S MATERIAL)	87
---	----

Julia Nesteruk MEANS OF IMPERATIVE EXPRESSION IN MODERN UKRAINIAN language (BASED ON Vynnychenko'S WORKS).....	90
---	----

Olesya Nyzhnyk Causally relatIIONS in complex sentences (based on the P. Zahrebelny'S NOVEL "miracle")	92
--	----

Irina Podernya Structure and semantics IN SIMPLE SENTENCE WITH COMPLICATED homogeneous members	95
--	----

Natalia Polishchuk Separated CIRCUMSTANCES IN THE NEELEMENTARNOHO simple sentence (BASED ON Valerian Pidmohylny'S MATERIAL)	97
--	----

Olga Svetlichna Morphological and syntactic temporality Grammeme IN UKRAINIAN LANGUAGE.....	99
---	----

Joanna Smaglyuk

THE Order in which the parts and components in construction with homogeneous subordination
(BASED ON Sixties MATERIAL)..... 103

Galina Tovtyn

COMPLICATED RESEARCH PROBLEM IN UKRAINIAN Linguistics SENTENCE..... 105

Irina Yakymovych

THE FUNCTIONS OF subject-semantic features (based on the VLADIMIR Malik'S NOVEL "Prince Igor")..... 107

**SECTION V
DIALECTOLOGY. ONOMASTICS**

Julia Kyrylchuk

TITLES OF EASTER BAKINGS IN DIALECT VILLAGES GREAT KLETSK, HOLYCHIVKA,
HVIZDIV KORETSKY DISTRICT OF RIVNE REGION..... 112

Anastasia Petrakovska

NAMES PARTICIPANTS OF THE WEDDING IN THE VILLAGE DERMAN ZDOLBUNIVSKA
DISTRICT OF RIVNE REGION 115

**SECTION VI
TEXT LINGUISTICS**

Catherine Dizhurko

INTERTEXTUALITY FORMATION AS OBJECT OF LINGUISTIC STUDIES..... 118

**SECTION VII
XPOHIKA**

Merzova Radana

INNOVATION OF EDUCATIONAL SUBJECTS OF THE MAIN COURSE OF
«UKRAINIAN PHILOLOGY» SPECIALTY: ON THE WAY TO UNITED EUROPE 121

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)

Випуск 6

Головний редактор *Вокальчук Г. М.*
Заступники головного редактора *Гаврилюк Н. В., Щербачук Н. П.*
Комп'ютерна верстка *Парфенюк В.І., Третяк О.Ю.*
Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

Collection of scientific articles «Linguistic studies of young researchers». – Vol. 6. – Rovno :
RSHU, 2015. – 130 p.

The collection includes articles of masters and students and undergraduates, graduate students, candidates and doctors of philology – participants of the V International scientific readings «Linguistic studies of young researchers», dedicated to the memory of Professor K.F. Shulzhuk (Rivne State Humanitarian University, May 21, 2015). The writings discussed urgent issues of modern Ukrainian language, Ukrainian language history, linguistic and idiosyncratic, neology, language culture.

For teachers, graduate students, students-philologists.

Л 59 **Лінгвістичні студії молодих дослідників:** Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво-й ідіостилістики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука
Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

Віддруковано засобами різнографічного друку
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12